

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Zofia Dziędzic

Ekologia i rolnictwo w jednej idą parze

III Podkarpacka Konferencja Rolnictwa Ekologicznego 25 XI 2010, GCK Trzciana

Związek Stowarzyszeń Podkarpacka Izba Rolnictwa Ekologicznego w Świlczy zorganizował swą doroczną konferencję popularnonaukową, której celem było zaznajomienie rolników z aktualną sytuacją w zakresie prawa, wsparcia unijnego, programów rolnośrodowiskowych i działań w ramach PROW 2007-2013. Bogaty porządek dzienny zawierał ciekawe prelekcje, wykłady, prezentacje multimedialne, wystąpienia tematyczne i dyskusję. Udział w obradach wzięli naukowcy, prezesi i szefowie firm oraz instytucji działających na rzecz rolnictwa, w tym ekologicznego.

Świlcza, Leżajskie Stowarzyszenie Gospodarstw Ekologicznych z Leżajska, „TRUSKAWKA” – ze Starego Dzikowa oraz „EKO-Wistoka” z Krępnej.

Rolnictwo w zmieniającej się Polsce

W Polsce jest 15 tys. gospodarstw ekologicznych, na Podkarpaciu ok. 2,5 tys. Czy to dobrze, czy źle? Równocześnie podaje się, że aż 58% użytkowników rolnych w Polsce jest w posiadaniu gospodarstw marginalnych tj. takich, które nie zapewniają rodzinie ani pracy, ani dochodów porównywalnych z dochodami ludności pozarolniczej. Stąd odłogujące łany pól w Polsce, w tym i naszej gminie.

W latach 80. ub. wieku nastąpiła w wyniku zmian ustrojowych wolna gra sił rynkowych, nie dając rolnictwu żadnych osłon. Gospodarstwa chłopskie zaczęły upadać. Rozwiązano PGR-y, spółdzielczość stała się przedmiotem krytyki Wysockooprocentowane kredyty bankowe spowodowały upadek wielu firm, w tym rolniczych. Kolejne ekipy rządzące nie podejmowały żadnych kroków, aby zapobiec upadkowi rolnictwa. Przykładem mogłaby być zawetowana przez prezydenta A. Kwaśniewskiego ustawa o biopaliwach, która mogłaby ożywić uprawę rzepaku i dać dochody rolnikom.

Stół prezydialny. Przemawia prezes PIRE M. Wójtowicz.

Prowadzenie obrad powierzono prezesowi PIRE Markowi Wójtowiczowi. Wśród wykładów i prelegentów znaleźli się m.in.: prof. Leszek Woźniak – prorektor d/s kształcenia Politechniki Rzeszowskiej, Danuta Pragłowska-Cyżo z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Oddział Rzeszów, z tej samej instytucji dyrektor Marek Ordyczyński, Agencję Rynku Rolnego OT Rzeszów reprezentował dyrektor Mariusz Kawa, Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale miał swego przedstawiciela w osobie dyrektora Józefa Wyskiela i inż. Annę Bar specjalistę d/s rolnictwa w gminie Świlcza, z Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Rzeszowie z wykładem wystąpił inspektor podkarpacki Jerzy Wiśniewski.

Uczestniczyli również aktywnie m.in. wójt gminy Świlcza Wojciech Wdowik, prezesi i działacze oraz członkowie stowarzyszeń tworzących Podkarpacką Izbę Rolnictwa Ekologicznego: „EKOGAL” – Chmielnik, „EKO-DAR” –

Dziś Rząd uważa, że dotacje unijne wszystko załatwią, problemy rolnictwa również. Dotacje są niezbędnymi finansowymi zastrzykami, ale aby je otrzymać, należy pokonać biurokratycz-

ne formalności i mieć własny wkład pieniężny. Rolnicy rezygnują więc często z tych powodów. Dlatego tak ważna jest ciągła i systematyczna działalność edukacyjno-szkoleniowa, którą są m.in. coroczne konferencje PIRE, organizowane przez dyr. Biura PIRE – Wojciecha Słowika.

Żyj w symbiozie z przyrodą

Rolnictwo ekologiczne jest nowym wyzwaniem współczesnego świata. Na nowo wyznaczane są zadania rolnictwa w sektorze wytwarzania produktów żywnościowych. Są one wytwarzane nie tyle przez samo rolnictwo, ale przez kompleks działań, w które zaangażowane są różne czynniki i uwarunkowania niezależne od rolnictwa.. Rośnie znaczenie rolnictwa dla zachowania środowiska naturalnego, zatrudnienia, stylu życia, zaspokajania aspiracji rolników, zachowania i tworzenia wartości kulturowych, rozwoju turystyki i rekreacji. Następuje prze-wartościowanie koncepcji rolnictwa z realizacji tylko celów ekonomicznych na także socjalne, społeczne, kulturowe i ekologiczne. System gospodarowania o możliwie zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej, bazujący na środkach natural-

nych, nieprzetworzonych ekologicznie, aktywizujący przyrodnicze mechanizmy produkcji rolnej zapewnić mogą żywność głąb, zdrowotność zwierząt oraz wysoką jakość biologiczną produktów rolniczych. To jest nic innego jak rolnictwo ekologiczne – sposób na życie w symbiozie z przyrodą, gdzie cele ekologiczne dominują nad ekonomicznymi.

Jak zostać rolnikiem ekologicznym? Jak uzyskać certyfikat ekologiczny, czyli jak przedstawić sposób gospodarowania na ekologiczny?

Pierwszą czynnością jest zaznajomienie się z Ustawą o rolnictwie ekologicznym z dnia 25 czerwca 2009 r. i Rozporządzeniem Rady 834/2007.

Po podjęciu decyzji sporządza wniosek do BC COBICO Sp. z o.o. w Krakowie o certyfikację ekologiczną gospodarstwa, dołącza wymagane załączniki. Z kolei wypełnia formularze „Zgłoszenie działalności w rolnictwie ekologicznym”, jeden dołącza do wniosku o certyfikację, a drugi egzemplarz do ARiMR.

Złożenie w/w dokumentów oznacza, że od tego czasu rozpoczęło się przedstawianie produkcji na ekologiczne metody gospodarowania oraz zgodnie z w/w Ustawą udostępnia się gospodarstwo do kontroli. Okres przedstawiania się trwa przynajmniej 2 lata, a w przypadku upraw wieloletnich – 3. Kontrole odbywają się co najmniej raz w roku, mogą być zaplanowane i uzgadniane lub nie. Na podstawie kompletu dokumentów następuje rejestracja i wystawienie zaświadczeń niezbędnych dla Programu Rolnośrodowiskowego. Opłaty za certyfikację należy regulować zgodnie z przekazywanymi fakturami.

Rolnictwo ekologiczne ma przyszłość

Zyski z założenia gospodarstwa ekologicznego są wymierne. Pierwsza korzyść – to możliwość uzyskania znaku towarowego „produkt rolnictwa ekologicznego”, ponadto – prawo do sprzeda-

ży produktów rolnictwa ekologicznego po wyższych cenach ze względu na ich znak jakości. Rolnik gospodarujący ekologicznie uzyskuje także dodatkowe dopłaty do użytków rolnych.

Jest jeden szkopuł. Za mało reklamują się rolnicy ekologiczni na Podkarpaciu i na rynkach krajowych oraz zagranicznych. Mamy produkty regionalne, mamy firmowy znak spożywczy? My wolimy artykuły zagraniczne, choć zużycie pestycydów i nawozów sztucznych na hektar upraw na Zachodzie jest bardzo wysoki. Ziemia zatruta w Ameryce nie jest matką-żywicielką, ale zakładem przetwórczym. Nie popierajmy zatrutego dziedzictwa narodowego.

Ekologia to oprócz ekologicznej produkcji, ekologiczne opakowanie, przechowywanie, transportowanie i prezentacja na sklepowych półkach. Wszystko to powinno dobrze funkcjonować, a ceny towarów – winny być akceptowane przez nabywców.

Już 6 lat Polska jest członkiem Unii Europejskiej. ARiMR ma m.in. wspierać rolnictwo ekologiczne, ułatwiać start młodym rolnikom, wspomagać modernizację gospodarstw rolnych, popierać

tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw na bazie produktów lokalnych, ekologicznych, żywności wysokiej jakości, zgodnej z tradycyjnymi recepturami.

Edukacja młodych do klastrów rolnictwa ekologicznego

Wśród prawie 300-osobowej liczby uczestników konferencji znaleźli się młodzi: uczniowie Technikum Żywności i Gospodarstwa Domowego z Zespołu Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcianie z opiekunką i instruktorką mgr Agatą Paśko oraz dwudziestoosobowa grupa studentów Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Członkowie Studenckiego Koła Naukowego Ekologiczno-Przyrodniczego z opiekunem mgr. Łukaszem Stokłosą z zainteresowaniem śledzili obrady, wsłuchując się w wystąpienia naukowców i praktyków rolnictwa ekologicznego.

WSliZ rzeszowski gościł na konferencjach tego typu nie pierwszy raz. Dobrze, że uczelnia ta, kształcąca obecnie ok. 10 tys. studentów w swych działaniach dydaktycznych stawia na nowoczesne światowe trendy m.in. w rolnictwie. Może podkarpacki cluster czyli skupisko powiązanych z sobą firm lub instytucji naukowo-badawczych o określonym profilu, działający na naszym terenie zatrzyma młodych, wykształconych ludzi, którzy wykorzystując np. stojący bezczynnie sprzęt w gospodarstwach rodziców podejmą się produkcji ekologicznej, a nie wyjadą za granicę w poszukiwaniu pieniędzy.

Ponieważ niezdrowe jedzenie jest niebezpieczne cały dzień pracownicy spędzali młodzi uczniowie, serwując tylko ekologiczne dania kuchni regionalnej. Kapusta, szpinak, brokuły, groszek, brukselka, kukurydza pod różnymi postaciami, ograniczenie tłuszczów zwierzęcych na korzyść roślinnych, ryby, kefir, chude sery, mało soli, ograniczenie cukrów – to jadłospis oparty na zasadach zdrowego żywienia serwowany gościom.

Jak rolnicy zachowują i tworzą wartości kulturowe?

Przykładem godnym naśladowania jest działalność Zespołu Pieśni i Tańca „Złoty Potok” z Jelna k/Leżajska, gmina Nowa Sarzyna działającego przy „Stowarzyszeniu na Rzecz Rozwoju Jelna”, który wystąpił gościnnie podczas przerwy w obradach konferencji. Zespół działa zaledwie dwa lata, kieruje nim Leszek Zawadzki, w repertuarze posiada w opracowaniu dwugłosowym piosenki ludowe i regionalne przyśpiewki okolicznościowe, jak też proste układy taneczne. Liczy ok. 30 osób. Występy nagrodzono gromkimi brawami.

– Cieszę się i jestem dumny z Zespołu. Przecież ci ludzie na co dzień wykonują różne prace zawodowe, ale swój powrót do tradycji ludowych i działań artystycznych traktują bardzo serio i wkładają w nie bardzo dużo serca. Mamy własne komplety strojów ludowych. Zakupiliśmy je z funduszy unijnych. – opowiadał

sołtys Jelna Michał Zawadzki. My życzymy Zespołowi dalszego prężnego rozwoju, dziękując za miłą rozrywkę.

Wystawy towarzyszące

Na każdej konferencji swe ekologiczne wyroby prezentują producenci z certyfikatami ekologicznymi. Nalewki miodowe z pasieki ekologicznej prezentował i instruiował zainteresowanych p. Marian Barzyk z Krosna. Stoisko z przetworami mięsnymi, oczywiście certyfikowane z Zakładu Mięsnego „Jasiołka” z Dukli nęciły zapachem, efektywnym wyglądem i smakiem.

Po raz pierwszy promowało swe wyroby Ekologiczne Gospodarstwo Ogrodnicze Tomasza Obszańskiego z Tamogrodu w woj. lubelskim. Wysokiej jakości oleje lniane i rzepakowe tłoczone na zimno wzbudzały szerokie zainteresowanie.

W duchu społecznej sprawiedliwości

III Podkarpacka Konferencja Rolnictwa Ekologicznego uświadomiła rolnikom wagę problemów poszanowania i korzystania z dóbr ziemi. Zachęciła do szukania nowoczesnych zdrowych technologii. Wiem, że na wsi podkarpackiej współczesnej nie brak jest problemów, które nękają jej mieszkańców. Trzeba, aby w procesie reform sprawy rolników były dostrzegane i rozwiązywane w duchu sprawiedliwości społecznej. Już sami rolnicy zdecydują, co jest lepsze, czy rolnictwo tradycyjne ekologiczne czy modyfikowane.